

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

3 V. fuerit totus in inferno

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

effectum Christum in quemlibet locum inferni descendisse. Quam explicat de gehenna, purgatorio, & Sinu Abrahæ. Quia damnatos de sua incredulitate confutauit, & verisimile est demones speciali tristitia, doloreque affectos esse, Christi gloriam & triumphum conspicientes: animas autem damnatas etiam fuisse de nouo accidentaliter afflictas, & inuidia percussas, videntes salutem vicinam ceteris hominibus aduenisse, de cuius ipsa participatione desperauerant. Vnde intelligitur, hunc effectum solum fuisse per modum cuiusdam locutionis, seu reuelationis, qua datum est omnibus damnatis, vt Christi victoriam, atque triumphum conspicerent, quantum ad eorum confusionem satis esset. Hunc autem effectum D. Thomas non probat, sed quasi per se credibile, & verisimile affirmat, vel probatum supponit ex nonnullis testimoniis scripture quæ in precedenti articulo attigerat. Vt est illud Psal. 23. Attollite portas principes vestras, & eleuamini porte æternales: & illud ad Colos. 2. Expolians principatus, & potestates, traduxit confidenter palam, triumphans illos in semetipso. Triumphus ergo Christi solennis fuit, ac publicus coram omnibus Angelis, & animabus tam bonis, quam malis, vt ex tunc omnis lingua confiteretur Dominum Iesum esse in gloria Dei Patris. ad Philip. 2. Ex quo vterius facilius explicatur, ac persuadetur effectus circa animas in purgatorio existentes. Nam illæ redemptionem suam perfectam esse agnouerunt, & spem obtinendi gloriam statim post perfectam purgationem conceperunt, quæ magnum eis gaudium peperit denique, quod in sinu Abrahæ habuerit effectum per se constat.

De alio autem loco scilicet limbo puerorum D. C. Thom. nihil dicit, neque explicat, an, vel quomodo Christus in illum descendit secundum effectum. Et in art. 7. vbi de his pueris specialem habet sermonem, negat quidem Christum eduxisse eos pueros ab eo loco: nihil tamen explicat, quod in eis fuerit operatus. Caietan. vero in hoc articulo exponit, hos pueros comprehendit ad D. Thom. sub damnatis, atque ita Christum habuisse in eis illum effectum, quem in alijs damnatis habuit seruata proportionem. Quia confutati inquit sunt de malitia originalis peccati, & de incredulitate, quam nec propria, nec parentum fide euaserunt. Quin potius addit Medina hic locum horum puerorum non esse distinctum a loco aliorum damnatorum. Sed hoc posterius, & est contra communem sententiam Theologorum in 4. distinct. 45. vbi Paludan. Sotus & alij existimant magis distare hunc locum à gehenna, quam à purgatorio. Et multi etiam existimant satis probabiliter eum locum non futurum perpetuum habitaculum horum puerorum, sed solum vsque ad diem iudicii. Denique acerbissima esset poena eos detineri in gehenna, vbi nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat, & in societate, & consortio Dæmonum, & aliorum, qui perpetuo Deum blasphemant, & oderunt. Aliud vero, quod Caietan. dicit, est vtrumque probabile: satis tamen dubium. Quia hi paruuli, cum nihil propria voluntate peccauerint, non videntur digni hac noua afflictione, reprehensione, & confusione. Et quamuis fructu redemptionis Christi frui non meruerint: non tamen videtur pietati Christi consentaneum, vt eos contristaret, cum ipsi per se impedimentum non posuerint, nec ipsius redemptioni fuerint ingrati. Et ideo forte D. Thomas de hoc effectu omnino tacuit, quia res erat dubia, & certa. Quam latius tractandam, ac definiendam in proprium locum remitto, quia ex alio principio mihi pendere videtur, scilicet an illæ animæ puerorum nunc cognoscant originem status sui, & lapsum primi parentis & Christi redemptionem sibi non applicatam. Nam si hæc non cognoscant, aperte loquitur, Christum non habuisse in eis illum effectum, quem Caietan. affirmat. Est autem verisimile hæc non cognoscere.

A Quia nec naturalia sunt, neque ad earum statum pertinere videntur, cum neque illis possint ad salutem prodesse, neque oporteat, vt ad poenam deseruiant, quia cum earum culpa non fuerit personalis, sed quasi naturalis, satis esse videtur, quod patiatur generale poenam carendi visione beata, regnoque celorum, absque alio dolore vel afflictione personali. Aliunde vero obstat, quod ex animæ iudicantur iudicio priuato statim in morte: sicut postea in fine mundi iudicio iudicandæ sunt vniuersali: si autem iudicantur necessarium videtur, ac rationi consentaneum, vt intelligant rationem, & causam sui status quæ fuit lapsus earum in Adamo. Quod si hoc agnoscunt, verisimile etiam est habere notitiam redemptionis Christi, & consequenter Christum descendente ad inferos habuisse in illis aliquem effectum, non directè, vt eas affligeret, & puniret: sed ad maiorem suam gloriam & honorem, vt ab omnibus aliquo modo cognosceretur & in veneratione haberetur. Et hæc pars magis nobis probatur, quam infra agentes de iudicio latius expendemus.

B Secunda assertio D. Thom. est, Christum vere, & secundum essentiam descendisse ad Sinum Abrahæ, sed non descendisse hoc modo ad alia loca inferni. Prior pars est certior quam posterior: vtraque tamē longa examinatione, & disputatione indiget, quant infra trademus, in eaque varia testimonia, quæ D. Thomas, in solutionibus argumentorum attigit, commodius explanabimus.

ARTICVLVS III.

Vtrum Christus fuerit totus in inferno.

De tertio sic proceditur. Videtur quod Christus non fuerit totus in inferno. Corpus enim Christi est pars eius: sed corpus Christi non fuit in inferno: ergo totus Christus non fuit in inferno. 288. op. 13. c. 236.

2. Preterea. Nihil, cuius partes ab inuicem separate sunt potest dici totum. Sed corpus, & anima, quæ sunt partes humane nature, fuerunt ab inuicem separate post mortem, vt supra dictum est. Descendit autem ad infernum mortuus existens. Non ergo potuit esse totus in inferno. 150. art. 4.

3. Preterea. Illud totum dicitur esse in aliquo loco, cuius nihil est extra locum illum. Sed aliquid Christi erat extra infernum: quia & corpus erat in sepulchro, & diuinitas vbique. Ergo Christus non fuit totus in inferno. li. 3. c. 7. circa princ. tom. 9.

Sed contra est, quod Augustinus dicit in libro de Symbolo. Totus Filius apud Patrem, totus in celo, totus in terra, totus in vtero Virginis, totus in cruce, totus in inferno, totus in paradiso, quo latronem introduxit.

Respondet dicendum, quod sicut patet ex his, quæ in prima parte dicta sunt, masculinum genus refertur ad hypostasim vel personam, neutrum autem genus pertinet ad naturam. In morte autem Christi, licet anima fuerit separata à corpore, neutrum tamen fuit separatum à persona filij Dei, vt supra dictum est. Et ideo in illo triduo mortis Christi, dicendum est, quod totus Christus fuit in sepulchro: quia tota persona fuit ibi per corpus sibi unitum: & similiter, totus fuit in inferno quia tota persona Christi fuit ibi ratione animæ sibi unitæ: totus etiam Christus tunc erat vbique ratione diuine nature. 150. a. 2. § 4.

Ad primam ergo dicendum, quod corpus, quod tunc erat in sepulchro, non est pars persone increata, sed nature assumptæ. Et ideo per hoc quod corpus Christi non fuit in inferno, non excluditur, quin totus Christus fuerit. Sed ostenditur quod non fuit ibi totum, quod pertinet ad humanam naturam.

Ad secundam dicendum, quod ex anima & corpore unitis constituitur totalitas humane nature, non autem totalitas di-

Christi triumphantis, & gloriae demonibus, & damnatis infernalis.

Psalm. 23.

Coloss. 2.

Philipp. 2.

Caietan.

Medini

Palud. Sot.

Job. 10.

Caietan. Infantes in limbo existentes quid animæ Christi in inferno de sedente per se ierunt.

tas diuina persona. Et ideo soluta vnione anime, & corporis A per mortem, remansit totus Christus, sed non remansit humana natura in sua totalitate.

Ad tertium dicendum, quod persona Christi est tota in quolibet loco, sed non totaliter: quia nullo loco circumscribitur. Sed nec omnia loca simul accepta eius immensitatem comprehendere possunt, qui nemo ipse sua immensitate omnia comprehendit. Hoc autem locum habet in his, quae corporaliter, & circumscriptiue sunt in loco: quod si totum sit alicubi, nihil eius sit extra; sed hoc in Deo locum non habet. Vnde Aug. dicit in sermone de Symbolo Non per diuersa tempora, vel loca diuinus ubique Christum esse totum, ut modo ibi totus sit, & alio tempore alibi totus, sed ut semper ubique sit totus.

lib. 3. c. 9. in
med. tom. 9.

COMMENTARIUS.

In hoc articulo non explicatur res noua, sed modus loquendi. Nam in re constat, Christum non descendisse ad infernum secundum totam humanitatem, sed tantum secundum animam, cui tota persona Christi coniuncta erat, pro qua supponit Christus, cum dicitur ad inferos descendisse. Hac ergo ratione dicitur Christus totus descendisse ad inferos, ut bene explicuit Durand. in 3. d. 22. q. 2.

Solutio ad tertium notanda est pro illa questione an Deus sit extra mundum. Nam si attente legatur, aperte docet D. Th. sententiam affirmantem. Dicit enim omnia loca simul accepta Diuinitatis immensitatem capere, vel comprehendere non posse. Vnde infert in Deo non habere locum eum modum, ita existendi alicubi, ut extra non sit.

ARTICVLVS IV.

Virum Christus aliquam moram traxerit in inferno.

289.
2 d. 12 q. 2.
d. 1 q. 3. Et o-
pus 90. c. 21.
circa fin.

Quartum sic proceditur. Videtur quod Christus nullam moram traxerit in inferno. Christus enim ad hoc in infernum descendit, ut ex eo homines liberaret. Sed hoc statim ab eo factum est in ipso suo descensu: facile enim est in conspectu Dei, subito honestare pauperem, ut dicitur Ecclesiasti. 11. Ergo videtur quod nullam moram in inferno traxerit.

2. Præterea Aug. dicit in serm. de resurrectione, quod sine aliqua mora, ad imperium Domini, ac Saluatoris omnes ferrei contracti sunt vincti. Vnde ex persona Angelorum concomitantium Christum, dicitur: Tollite portas principes vestras. Ad hoc autem Christus illuc descendit, ut vinctos inferni confringeret. Ergo Christus in inferno nullam moram traxit.

In ser. 2. de
resur. qui est
in or. 137. de
temp. a med.
illius 10.

3. Præterea Luc. 3. dicitur, quod Dominus in cruce pendens dixit Latroni. Hodie mecum eris in paradiso. Ex quo patet, quod eodem die Christus fuit in paradiso. Non autem secundum corpus, quod positum fuit in sepulchro: ergo secundum animam, quæ ad infernum descendit. Et ita videtur, quod non traxerit moram in inferno.

Sed contra est quod Petrus dicit Act. 2. Quem Deus suscitauit, solutus doloribus inferni: iuxta quod impossibile erat teneri illum a deo. Ergo videtur, quod vsq. ad horam resurrectionis manserit in inferno.

Respondeo dicendum, quod sicut Christus, ut nostras penas in se susceperet, voluit corpus suum in sepulchro poni, ita etiam voluit animam suam ad infernum descendere. Corpus autem eius mansit in sepulchro per diem integrum, & duas noctes ad comprobandum veritatem mortis sue. Vnde etiam tantumdem credendum est, animam eius fuisse in inferno, ut simul anima eius educeretur de inferno, & corpus de sepulchro.

Ad primum ergo dicendum, quod Christus statim ad infernum descendens Sanctos ibi existentes liberauit, non quidem statim educendo eos de loco inferni, sed in ipso inferno eos luce gloria illustrando: Et tamen conueniens fuit, ut tandem anima eius remaneret in inferno, quamdiu corpus manebat in sepulchro.

Ad secundum dicendum, quod vincti inferni dicuntur impedimenta, quibus sancti Patres de inferno exire prohibebantur, reatu culpe primi parentis: quos Christus, statim descendens ad inferos, virtute sua passionis, & mortis confregit. Et tamen voluit in inferno aliquamdiu remanere propter rationem prædictam.

Ad tertium dicendum, quod illud verbum Domini, est intelligendum non de paradiso terre: scilicet corporeo, sed de paradiso spirituali, in quo esse dicuntur quicumque diuina gloria perficiuntur. Vnde Latro, loco quidem cum Christo ad infernum descendit, ut cum Christo esset: quia dictum est ei: Mecum eris in paradiso: sed premio in paradiso fuit, quia ibi diuinitas Christi fruebatur, sicut & alij Sancti.

In cor. artic.

Luc. 22.

COMMENTARIUS.

Sententia D. Th. in hoc artic. est, Christi animam fuisse in inferno vsque ad horam resurrectionis corporis in sepulchro. Qua de re postea. Nunc solum occurrunt obseruanda duo. Primum est circa modum loquendi D. Th. Christus ut nostras penas in se susceperet, voluit corpus tuum in sepulchro reponi, & animam in infernum descendere. Nam in eo significat, existentiam corporis Christi in sepulchro, & animæ in inferno, fuisse penas à Christo susceptas. Et ita simpliciter loquitur Caietan. hic, & Actor. 2. qui in hunc modum interpretatur verba illa Petri. Quem Deus suscitauit à mortuis solutus doloribus inferni: id est, liberando illum à pœnalitatibus, quas in inferno patiebatur. Quæ datæ fuisse censentur, nimirum esse animam separatam à corpore, & esse in loco vili, atque infimo: & aliæ duæ similes considerari possunt ex parte corporis. Confirmat autem hoc Caietan. ex illo Psalm. Non derelinques animam meam in inferno.

Caietan.
ad 2.

Psalm. 16.

Nam his verbis significatur fuisse beneficium anime Christi concessum, liberari à loco inferni, & consequenter aliquam penam fuisse ibi existere: sicut in verbis, quæ statim Psalmista subiungit, nec dabis Sanctum tuum videre corruptionem, indicat aliam penam humani corporis scilicet corruptionem eius, à qua Christus immunis fuit. Alijs verò non placet hic loquendi modus: quia pœnæ, ac pœnalitates Christi in morte finitæ esse censentur, quia tunc fuit consummata nostra redemptio, propter quam Christus omnes pœnas, & pœnalitates assumpsit. Nec D. Th. fauet priori sententiæ, ut ex ijs, quæ in art. 1. dicta sunt, colligi potest. Nam licet dicat Christum assumpsisse in anima & corpore separatim, id, quod in nobis habet rationem pœnæ seu pœnalitatis: non tamen vnam dixit in anima, & corpore Christi hæc habuisse rationem pœnæ, seu pœnalitatis. Quod ita explicari potest: nam in primis constat inter Catholicos Christi animam nullam tristitiam, vel dolorem, aut tedium sensisse ob descensum vel detentionem in inferno. Quatenus ergo pœna indicat aliquid dolorem afferens, non potest illa vocari pœna. Et hoc sensu acutè dixit Bonauent. in 3. dist. 22. q. 4. Christum fuisse in loco pœnæ sine pœna. Deinde certum est, neq. animam Christi fuisse in inferno detentionem, neq. corpus in sepulchro positum in vindictam, vel supplicium, aut satisfactionem alicuius peccati. Quia nec Christus assumpsit hæc ad satisfaciendum pro nobis nec ob aliquam aliam culpam erat debita huiusmodi pœna: ergo neq. ea ratione possunt hæc vocari pœnæ, vel pœnalitates, scilicet, quatenus omne malum, seu

De consuetudine
inferni nullam
animam
Christi pœna
fuit sicut in
sepulchro
corpori.
Bonauent.